

NVE
NORGES VASSDRAGS-
OG ENERGIVERK

RETNINGSLINJER

for inntektsrammen for
overføringstariffene

OKTOBER 1997

1. Hjemmelsgrunnlag og virkeområde	3
2. virksomhet som omfattes av retningslinjene	3
3. EL/ televirksomhet	4
4. inntektsrammen for overføringstariffene	4
4.1 Konsesjonærens årlige totale tillatte inntekt.....	4
4.2 Årlig oppdatering av initiell tillatt inntekt i eget nett.....	8
4.3 Maksimums- og minimumsavkastning.....	9
4.4 Mer-/ mindreinntekt.....	11
4.5 Konsesjonærens tillatte inntekt i eget nett for ny periode	12
5. kompensasjon for ikke-levert energi.....	13
6. Endringer i nettomfang / nettinndeling	13
6.1 Kjøp/ salg av eksisterende nettanlegg mellom konsesjonærer	14
6.2 Oppkjøp av hele nettselskaper, sammenslåinger.....	14
6.3 Avvik mellom tariffområde og konsesjonærens eget nett	15
7. Krysssubsidiering.....	17
8. Regnskapsrapportering og -kontroll.....	17
9. Pålagt enøk-virksomhet	17
10. Statsstønad	17
11. Informasjonsplikt.....	17
12. Spesielle forhold	17
13. Definisjoner	18

1. HJEMMELSGRUNNLAG OG VIRKEOMRÅDE

NVE gir med dette retningslinjer for konsesjonærens totale tillatte inntekt som definerer konsesjonærens samlede inntekter ved salg av netttjenester, jf pkt 4.1.

Retningslinjene er gitt med hjemmel i forskrift til energiloven § 4-4 Vilkår for omsetningskonsesjon, bokstav b, tredje ledd. Retningslinjene gjenspeiler prinsippet om at konsesjonærene skal ha en rimelig avkastning ved effektiv drift.

Retningslinjene gjelder for alle omsetningskonsesjonærer som eier overføringsanlegg og andre omsetningskonsesjonærer som forestår tariffing og avregning av overføringstjenester. Retningslinjene omfatter sentral-, regional- og distribusjonsnett.

Bestemmelsene i energiloven §§ 7-3 og 7-5 gjelder ved overtredelse av disse retningslinjene.

Retningslinjene gjelder med virkning fra 1 januar 1998. Retningslinjene erstatter «Retningslinjer for inntektsrammen for overføringstariffene», datert oktober 1996.

2. VIRKSOMHET SOM OMFATTES AV RETNINGSLINJENE

Følgende virksomhet omfattes av retningslinjene:

- overføring av kraft, herunder drift, vedlikehold og investering i nett og nettanlegg
- måling, avregning og abonnementshåndtering av nettkunder
- tilsyn og sikkerhet
- pålagte beredskapstiltak
- pålagt kraftsystemplanlegging

Det vises forøvrig til egne retningslinjer for måling og avregning (NVE), retningslinjer for beregning av overføringstariffer (NVE), retningslinjer for systemansvaret i kraftsystemet (NVE) samt retningslinjer for tilsynsvirksomheten (Produkt- og elektrisitetstilsynet).

Følgende kostnader må dekkes innenfor de rammer som følger av retningslinjene:

- direkte driftskostnader
- indirekte driftskostnader
- kostnader knyttet til måling, avregning og abonnementshåndtering av nettkunder
- kostnader ved tilsyn
- kostnader ved pålagte beredskapstiltak
- kostnader ved pålagt kraftsystemplanlegging

- kostnader ved nettap
- betalt kompensasjon for ikke-levert energi
- eiendomsskatter
- kapitalkostnader (avskrivninger og avkastning på samlet bokført nettkapital)
- inntektsskatt

3. EL/ TELEVIRKSOMHET

Televirksomhet av kommersiell karakter er en konkurranseutsatt virksomhet og skal regnskapsmessig skilles fra monopolvirksomheten (nettvirksomheten) jfr forskriften til energiloven § 4-4 a), 2. ledd.

Dersom televirksomheten nyttiggjør seg av anlegg knyttet til monopolvirksomheten skal denne tjenesten godtgjøres etter markedspris, jf midlertidig forskrift om alternative telekommunikasjoner. Denne forskriften vil fra 01.01.98 bli erstattet med forskrift om offentlig telenett og offentlig teletjeneste, og vil da bli lagt til grunn ved fastsettelse av markedspris.

Konsesjonærens årlige totale tillatte inntekt skal reduseres med 80% av verdien av den årlige godtgjørelsen, benevnt ET i kap 4.1. Dersom godtgjørelsen til monopolvirksomheten ikke skjer på årlig basis skal verdien av godtgjørelsen fordeles over avtaleperioden etter annuitetsprinsippet.

I annuitetsberegningen skal antall perioder settes lik antall år avtalen gjelder for. Den risikofrie renten R_f for det år avtalen inngås skal benyttes som rentesats. Videre skal det legges til grunn at innbetalingene skjer i slutten av hvert enkelt år i avtaleperioden.

Alle investerings-, drifts- og vedlikeholdskostnader tilknyttet televirksomheten skal henføres til et annet virksomhetsområde enn monopolvirksomheten. Ved samarbeidsprosjekter (f.eks. legging av kabler) mellom televirksomhet og monopolvirksomheten skal konsesjonær på forespørsel kunne legge frem en oversikt over fordeling av kostnadene mellom virksomhetene og prinsippene for fordeling av kostnadene.

4. INNTEKTSRAMMEN FOR OVERFØRINGSTARIFFENE

4.1 Konsesjonærens årlige totale tillatte inntekt

Konsesjonærens årlige totale tillatte inntekt er bestemt av justert tillatte inntekt i eget nett, jf kap 4.1.2, IT_{e*} , pluss kostnader ved eksternt kjøp av overføringstjenester fra tilgrensende nett, K_{ovf} , med fradrag for 80% av verdien av årlig godtgjørelse fra televirksomheten, jf pkt 3, benevnt ET nedenfor.

Konsesjonærens totale tillatte inntekt benevnes IT_t og fremkommer dermed som:

$$IT_t = IT_{e*} + K_{ovf} - ET$$

IT_t omfatter inntekter forbundet med salg av netttjenester knyttet til overføring av elektrisitet. Dette omfatter følgende:

- inntekter fra salg av netttjenester, herunder tilknytningsavgifter
- mottatt kompensasjon for ikke-levert energi
- inntekter ved måling, avregning og abonnementshåndtering av nettkunder

Med tilknytningsavgift menes en fast engangsbetaling som ikke differensieres på individuelt grunnlag. Tilknytningsavgiften er generell og pålegges alle nye kunder som tilknyttes nettet.

IT_t er en årlig netto inntekt som kun vedrører nettvirksomheten, jf pkt 1.

IT_t omfatter dermed ikke inntekter og kostnader ved virksomhet som ikke kan anses å være en direkte del av monopolvirksomheten. Dette gjelder eksempelvis inntekter og kostnader ved utførte arbeider for andre samt inntekter og kostnader ved gatelys.

IT_t skal dekke konsesjonærens årlige totale kostnader i nettvirksomheten, inkludert avkastning på investert kapital.

Konsesjonæren har ansvaret for at fordelingen av den totale tillatte inntekt, IT_t , på nettnivåer og dermed kundegrupper, skjer i samsvar med NVEs «retningslinjer for beregning av overføringstariffer». Fordelingen skal skje på en objektiv og ikke-diskriminerende måte. Konsesjonæren må kunne dokumentere fordelingen av IT_t på kundegrupper og nettnivåer.

IT_{e*} fastsettes av NVE i etterkant av hvert reguleringsår i forbindelse med NVEs godkjenning av konsesjonærens regnskapsrapportering for det aktuelle år, normalt i november måned. IT_{e*} fastsettes med utgangspunkt i en på forhånd fastsatt initieil tillatt inntekt i konsesjonærens eget nett, benevnt IT_e , jf. pkt. 4.1.1. NVE fastsetter IT_e året før reguleringsåret.

IT_{e*} vil kunne avvike fra IT_e av følgende årsak:

- Den gjennomsnittlige spotmarkedsprisen på kraft over året og dermed nettapets del av IT_{e*} blir forskjellig fra den prisen NVE har lagt til grunn ved fastsettelse av IT_e , jf kap 4.1.2.

Konsesjonærene har anledning til å forhandle om justeringer i tillatt inntekt i eget nett seg i mellom, under forutsetning av at konsesjonærenes samlede tillatte inntekt ikke øker. NVE skal innen 3 uker etter at partene er blitt enige om en omfordeling underrettes skriftlig om eventuelle fremforhandlede endringer i konsesjonærenes tillatte inntekt i eget nett. NVE vil endre tillatt inntekt i eget nett for konsesjonærene med virkning fra det år enighet om omfordeling er oppnådd.

Bestemmelser i disse retningslinjene vedrørende IT_e gjelder tilsvarende for IT_{e*} og IT_t .

4.1.1 Fastsettelse av initiell tillatt inntekt i eget nett

Det vises også til kap 4.2 hvor det framgår hvordan årlig oppdatering av tillatt inntekt generelt sett skjer.

Initiell tillatt inntekt i eget nett for år $n+1$ bygger på konsesjonærenes initielle tillatte inntekt i eget nett i år n . Justering skjer i forhold til konsumprisindeksen, økning i levert energi samt krav til årlig produktivitetsforbedring (effektivitetskrav).

IT_e fastsettes årlig av NVE. IT_e for år $n+1$ varsles i begynnelsen av november i år n og vedtas ca 1 måned senere. IT_e oppdateres årlig etter reglene i pkt. 4.2. IT_e danner basis for NVEs beregning og fastsettelse av justert tillatt inntekt i eget nett, IT_{e*} , og dermed konsesjonærens totale tillatte inntekt, benevnt IT_t .

IT_e består av følgende kostnadselementer:

- DV (drifts- og vedlikeholdskostnader)
- AVS (avskrivninger)
- AVK (avkastning)
- NT representerer nettap i eget nett målt i kroner (Nettap i MWh*Pris på nettap)

Ved beregning av anslått pris på nettap benyttes NordPools elterminpris pr 1 oktober. Hvilken tapspris som benyttes vil meddeles i forbindelse med varsel om vedtak for initiell tillatt inntekt i eget. For IT_e gjelder følgende sammenhenger:

$$IT_e = DV + AVS + AVK + NT$$

Der:

$$NT = NT_{MWh} * P_a$$

NT_{MWh} representerer nettapet i MWh, og P_a representerer antatt tapspris.

Videre gjelder:

$$IT_{e,u/nettap} = DV + AVS + AVK$$

der $IT_{e,u/nettap}$ representerer initiell tillatt inntekt i eget nett eksklusive nettap.

Følgende sammenheng gjelder dermed for initiell tillatt inntekt i eget nett:

$$IT_e = IT_{e,u/nettap} + (NT_{MWh} * P_a)$$

IT_e for 1998 vil beregnes og fastsettes ut i fra følgende formel:

$$IT_{e,98} = \left[\left(IT_{e,u/nettap97} \cdot \left(\frac{KPI_{98}}{KPI_{97}} \right) \right) + (NT_{MWh} * P_{98}) \right] \cdot \left(1 + \frac{\Delta LE_{a,98-97}}{2} \right) \cdot (1 - EFK)$$

Denne formelen for årlig oppdatering av initiell tillatt inntekt benyttes i femårsperioden 1997-2001.

- NT_{MWh} representerer tap i eget nett i MWh slik dette er lagt til grunn ved fastsettelse av initiell tillatt inntekt for år n-1.
- P_{98} representerer antatt tapspris for 1998
- KPI representerer Statistisk sentralbyrås oppdaterte prognoser for konsumprisindeksen, slik denne framgår av SSB-publikasjonen "Økonomiske Analyser".
- EFK representerer NVEs årlige produktivetskrav som består av en generell komponent og en individuell komponent som er knyttet til den enkelte konsesjonærs målte effektivitet, basert på NVEs målinger.
- $IT_{e,u/nettap97}$ er den andelen av konsesjonærens initielle tillatte inntekt i eget nett for 1997 som ikke er knyttet til nettap.
- $\Delta LE_{a,98-97}$ representerer konsesjonærs forventede prosentvise økning fra 1997 til 1998 i levert energi (MWh) fra sitt tariff/ avregningsområde. **Levert energi** er summen av målt energiuttak til sluttbruker pluss målt utmating til tilgrensende nettnivå (sentral-, regional-, og distribusjonsnett) og tap i eget nett.

En reduksjon av sum målt levert energi til sluttbruker regnes ikke som negativ økning i levert energi.

Redusert utmating til tilgrensende nettnivå, pr. målepunkt, regnes ikke som negativ økning i levert energi.

Operatør for fellesnett, jf pkt 6.3, er ansvarlig for å utarbeide prognoser for samt avregne levert energi for fellesnettområdet. Deltagende netteiere i fellesnettet skal benytte operatørens verdi for utvikling i levert energi i fellesnettområdet (prognostisert og faktisk) på den andel av netteiers tillatte inntekt i eget nett som inngår i fellesnettet.

4.1.2 Fastsettelse av justert tillatt inntekt i eget nett.

IT_e og dermed IT_t justeres av NVE årlig i etterkant av hvert reguleringsår. Justeringen resulterer i fastsettelse av en justert tillatt inntekt i eget nett, IT_{e*} . Justering skjer ved avvik mellom P_a og den realisererte tapsprisen P_f slik denne fastsettes av NVE. Den realisererte tapsprisen beregnes ved gjennomsnittlig systempris i NordPools spotmarked.

IT_{e*} består av følgende kostnadselementer:

$$IT_{e*} = DV + NT^* + AVS + AVK$$

- NT^* representerer den justerte rammen for konsesjonærens nettap målt i kroneverdi:

$$NT^* = NT_{MWh} * P_f$$

- P_f er gjennomsnittlig systempris over året i NordPools spotmarked for det aktuelle år.

IT_{e*} meddeles konsesjonæren gjennom enkeltvedtak som et ledd i NVEs godkjenning av «økonomisk og teknisk rapportering til NVE og SSB» for det aktuelle år. Enkeltvedtak vil normalt bli fattet i løpet av november måned i året etter regnskapsåret.

IT_{e*} skal dekke konsesjonærens egne kostnader forbundet med overføring av kraft, bortsett fra kostnader knyttet til kjøp av overføringstjenester fra tilgrensende nett, K_{ovf} (andre netteiere).

4.2 Årlig oppdatering av initiell tillatt inntekt i eget nett

IT_e for 1998 fastsettes av NVE i november 1997. IT_e oppdateres årlig av NVE innenfor perioden 1998-2001 etter følgende beregningsmåte:

$$IT_{e,n+1} = \left[\left(IT_{e,ulnettap,n} \cdot \left(\frac{KPI_{n+1}}{KPI_n} \right) \right) + (NT_{MWh} * P_{a,n+1}) \right] \cdot \left(1 + \frac{\Delta LE_{a,(n+1)-n}}{2} \right) \cdot (1 - EFK_{n+1})$$

- $IT_{e,n+1}$ representerer IT_e i år n+1

- $IT_{e,u}/\text{nettap},n$ representerer IT_e i år n eksklusive nettap.
 - KPI_{n+1} representerer Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks for år $n+1$ slik denne er prognostisert av SSB, jf publikasjonen «Økonomiske Analyser».
 - KPI_n representerer Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks for år n slik denne er prognostisert av SSB, jf publikasjonen «Økonomiske Analyser».
 - EFK representerer NVEs krav til årlig effektivisering. EFK består av en generell komponent og en komponent som er individuell for den enkelte konsesjonær. Den individuelle komponenten differensieres mellom konsesjonærene etter målt effektivitet, slik at EFK settes høyere jo lavere den målte effektiviteten er. Den individuelle og generelle komponenten vil holdes fast i perioden 1998-2001. Hvis det ikke er mulig å måle effektiviteten til en konsesjonær ved bruk av sammenlignende analyser, kan NVE fastsette effektivitetskravet på grunnlag av skjønnsmessige vurderinger.
- $(\Delta LE_{a,(n+1)-n})$ representerer konsesjonærens forventede prosentvise økning fra år n til år $n+1$ i levert energi (MWh) fra sitt tariff/avregningsområde. **Leverte energi** er summen av målt energiuttak til sluttbruker pluss målt utmating til tilgrensende nettnivå (sentral-, regional-, og distribusjonsnett) og tap i eget nett.

En reduksjon av sum målt levert energi til sluttbruker regnes ikke som negativ økning i levert energi.

Redusert utmating til tilgrensende nettnivå, pr. målepunkt, regnes ikke som negativ økning i levert energi.

Operatør for fellesnett er ansvarlig for å utarbeide prognoser for samt avregne levert energi for fellesnettområdet. Deltagende netteiere i fellesnettet skal benytte operatørens verdi (prognostisert og faktisk) for utvikling i levert energi i fellesnettområdet på den del av netteiers tillatte inntekt i eget nett som inngår i fellesnettet.

4.3 Maksimums- og minimumsavkastning

Konsesjonærens avkastning beregnes som driftsresultatet sett i forhold til bokført nettkapital (BFK).

Driftsresultatet i nettvirksomheten, jf økonomisk/ teknisk rapportering til NVE, beregnes på følgende måte:

Total tillatt nettinntekt, jf pkt 4.1.

- Post 420 Nettap
- Post 430 Kjøp av overførings- og systemtjenester
- Post 440 Andre varekostnader
- Post 500 Lønn og andre personalkostnader, inkl pensjonskostnader
- Post 600 Andre driftskostnader
- Post 610 Eiendomsskatter
- Post 780 Avskrivninger
- Post 790 Tap på fordringer
- Post 798 Internprisede tjenester
- + Post 398 Internprisede tjenester

- Post 799 Fordeling av netto felleskostnader

= Driftsresultat

Avkastning = driftsresultat/ Bokført nettkapital

Det skal benyttes lineære avskrivninger på historisk anskaffelseskostnad i henhold til de anbefalinger som framgår av Norges Energiverkforbunds publikasjon nr 355 - 1989. Det skal ikke opereres med høyere kapitalverdier enn hva nedskrevet historisk anskaffelseskostnad tilsier.

Bokført nettkapital er gitt ved:

$$BFK_{gjsn} = [(BFK_{1.1} + BFK_{31.12})/2]$$

BFK skal reflektere nedskrevet historisk kostnad for faktiske aktiveringer/investeringer. Videre gjelder følgende:

- Investeringsstilskudd, f.eks. anleggsbidrag eller statsstøtte, skal ikke inngå i kapitalgrunnlaget.
- Investeringer i anlegg som ikke er avsluttet kan inngå i kapitalgrunnlaget etter hvert som investeringen er aktivert.
- Byggelånsrenter kan inngå i kapitalgrunnlaget bare når disse er aktivert.
- Oppskrivning av kapitalgrunnlaget er ikke tillatt.

Maksimumsavkastningen i perioden 1998-2001 er 15%, målt som et aritmetisk gjennomsnitt over årene 1998-2001. Minimumsavkastningen i perioden 1998-2001 er 2%, målt som et aritmetisk gjennomsnitt over årene 1998-2001.

NVE vil ved utløpet av perioden 1998-2001 beregne konsesjonærenes gjennomsnittlige avkastning i perioden. Eventuell meravkastning ved utløpet av år 2001, dvs dersom gjennomsnittlig avkastning over årene 1998-2001 overstiger 15%, skal betales tilbake til nettkundene etter samme regler som merinntekt. Eventuell mindreavkastning ved utløpet av år 2001, dvs dersom gjennomsnittlig avkastning over årene 1998-2001 er lavere enn 2%, kan hentes inn etter samme regler som mindreinntekt.

4.3.1 NVE-renten

NVE-renten - r er en referanserente for avkastning ved effektiv drift. r fastsettes som følger:

$$r = R_f + 2$$

der R_f representerer risikofri rente uttrykt ved statsobligasjonsrenten.
 R_f fastsettes som et gjennomsnitt av de ni siste tilgjengelige
 observasjonene i henhold til indeks ST4X fra Oslo Børs Informasjon.

4.4 Mer-/ mindreinntekt

Med mer- eller mindreinntekt (I_m) forstås konsesjonærens faktiske totale
 nettinntekter (I_f) fra salg av netttjenester, jf pkt 4.1, fratrasket totale tillatte
 inntekter (IT_t):

$$I_m = I_f - IT_t$$

I_f omfatter inntekter forbundet med salg av netttjenester. Dette omfatter
 følgende typer inntekter:

- Inntekter fra salg av netttjenester (overføringstjenester), herunder
 tilknytningsavgifter
- Mottatt kompensasjon for ikke-levert energi
- Inntekter ved måling, avregning og abonnementshåndtering av nettkunder

Tilbakeføring av mer- eller mindreinntekt skal skje via justering av
 inntektsgrunnlaget for salg av netttjenester (tariffgrunnlaget).

Tilbakeføring av merinntekt inkludert påløpte renter skal skje senest i år 2
 etter det aktuelle regnskapsår. Tilbakeføring av mindreinntekt inkludert
 påløpte renter kan tidligst skje i år 2 etter det aktuelle regnskapsår.

Merinntekt som oppstår i år n skal renteberegnes i år $n+1$ og år $n+2$.

Den risikofrie renten R_t i år $n+1$ og $n+2$ skal benyttes som rentesats. Dersom
 tilbakeføring av merinntekten skjer tidligere enn det som kreves, skal renter
 beregnes fram til det tidspunkt tilbakeføringen starter.

Eventuell meravkastning oppstått i 1996 inkludert påløpte renter pr 31.12.98
 skal tilbakeføres i sin helhet i 1998.

Eventuell utestående mindreavkastning pr 31.12.96 inkludert påløpte renter pr
 31.12.98 kan tilbakeføres i sin helhet i 1998.

Ved avvik mellom total tillatt inntekt fastsatt på basis av den forventede
 økningen i levert energi og totalt tillatt inntekt beregnet på grunnlag av faktisk
 økning i levert energi i perioden 1998-2001, jf pkt 4.5., vil NVE rekalkulere
 mer- eller mindreinntekt inkludert rentebelastning for hvert år i hele perioden
 1997-2001.

4.5 Konsesjonærens tillatte inntekt i eget nett for ny periode

Ved utløpet av første reguleringsperiode, dvs primo november år 2001, vil NVE fastsette nye rammer for konsesjonærens IT_e . Nye rammer vil gjelde for perioden 2002 - 2006, med årlige oppdateringer etter samme mønster som beskrevet under kap. 4.2.

NVE foretar i denne forbindelse en korrigering av IT_e hvert femte år i forhold til årlig mottatt godtgjørelse for forventet økning i levert energi, jf pkt. 4.2. Korrigeringen skjer på grunn av at innrapporterte tall for årlig forventet økning i levert energi i femårsperioden kan avvike fra faktisk årlig økning i levert energi i femårsperioden. Både positive og negative avvik blir korrigert med en rentefaktor, der den risikofrie renten for det aktuelle år benyttes. Selve korrigeringen skjer etter følgende formel:

$$IT_{e,5}^k = IT_{e,f5} - \left[\sum_{n=1}^{n=5} (IT_{e,a_n} - IT_{e,f_n}) \cdot \prod_{n=1}^{n=5} (1 + R_f) \right]$$

der $IT_{e,5}^k$ dermed representerer tillatt inntekt i år 5 (dvs år 2001) på basis av faktisk økning i levert energi i femårsperioden 1997-2001, korrigert for renter på avviket mellom årlig tillatt inntekt basert på henholdsvis antatt vekst i levert energi og faktisk vekst i levert energi.

$IT_{e,f5}$ representerer tillatt inntekt i år 5 kalkulert på basis av den faktiske

veksten i levert energi over perioden 1997-2001. $IT_{e,f5}$ kalkuleres dermed som følger:

$$IT_{e,f5} = \left[\left(IT_{e,u/nettap,1} \cdot \left(\frac{KPI_{n+5}}{KPI_n} \right) \right) + (NT_{MWh} * P_{an+5}) \right] \cdot \left(1 + \frac{\Delta LE_{f,(n+5)-n}}{2} \right) \cdot (1 - EFK)^5$$

Forskjellen mellom $IT_{e,5}^k$ og $IT_{e,f5}$ består dermed i rentekorreksjonen av differansen mellom tillatt inntekt kalkulert på bakgrunn av antatt vekst ($IT_{e,a5}$) og tillatt inntekt kalkulert på basis av faktisk vekst ($IT_{e,f5}$).

Forøvrig gjelder at:

- IT_{e,a_n} er tillatt inntekt i år n kalkulert på basis av antatt vekst i levert energi fra netteiers område fra år 1 til år n, definert ved konsesjonærs forventede prosentvis økning i levert energi (MWh) fra sitt tariff/avregningsområde.

- $\Delta LE_{f_{(n+5)-n}}$ er summen av årlig realisert økning i levert energi (MWh) fra år 1 til år 5, målt i prosent og definert ved konsesjonærs forventede prosentvise økning i levert energi (MWh) fra sitt tariff/ avregningsområde.
- R_f representerer den risikofrie renten i de respektive år i femårsperioden 1997-2001.

NVE skal godkjenne ΔLE_f . For konsesjonærer som deltar med hele eller deler av sitt nett i et fellesnett vil fellesnettets operatør være ansvarlig for å utarbeide prognoser for forventet økning i levert energi innenfor fellesnettområdet, samt årlig rapportere faktiske energileveranser fra fellesnettområdet, jf også pkt.4.2.

IT_e for ny reguleringsperiode settes med utgangspunkt i følgende:

$$IT_{e,6} = \left[\left(IT_{e,ul/nettop,5}^k \cdot \left(\frac{KPI_6}{KPI_5} \right) \right) + (NT_{MWh} * P_{a,6}) \right] \cdot \left(1 + \frac{\Delta LE_{a,6-5}}{2} \right) \cdot (1 - EFK_6)$$

Generelt vil i tillegg følgende faktorer legges til grunn ved fastsettelse av IT_e for ny reguleringsperiode:

- Årlige effektiviseringskrav på grunnlag av NVEs effektivitetsmålinger for foregående reguleringsperiode.
- Utvikling i leveringskvalitet, herunder konsesjonærens arbeid for elsikkerheten.
- Eventuelt andre faktorer der dette er relevant.

Resulterende IT_e for år 2002, $IT_{e,6}$, vil derfor kunne bli noe forskjellig fra formelen gitt ovenfor.

5. KOMPENSASJON FOR IKKE-LEVERT ENERGI

NVE vil komme tilbake til retningslinjer på dette punktet som skal gjelde fra og med 1999.

6. ENDRINGER I NETTOMFANG / NETTINDELING

Følgende forhold kan medføre en endring i konsesjonærens IT_e og følgelig IT_t :

- Kjøp eller salg av eksisterende driftsmidler tilknyttet nettvirksomheten.

- Oppkjøp eller salg av hele nettselskaper, herunder selskapsmessige sammenslåinger

6.1 Kjøp/ salg av eksisterende nettanlegg mellom konsesjonærer

Kjøp/salg av eksisterende nettanlegg mellom konsesjonærer kan medføre en endring av både kjøpers og selgers IT_e og da med det samme beløp. Ved kjøp/ salg av eksisterende nettanlegg av en slik betydning at kjøper eller selger krever en endring av IT_e skal NVE orienteres skriftlig om de økonomiske konsekvenser for kjøper og selgers IT_e på årsbasis senest 3 uker etter at endelig konsesjon er meddelt, eller at NVE har gitt en særskilt tillatelse til en samordning av tillatt inntekt.

Orienteringen skal være signert av både kjøper og selger. NVE krever i denne sammenheng også en oversikt over endring i nettap i MWh for henholdsvis kjøper og selger. NVE vil foreta nødvendige endringer i både kjøpers og selgers IT_e med virkning fra og med det år avtalen er undertegnet.

Kjøpers og selgers bokførte nettkapital slik denne er definert skal justeres henholdsvis opp og ned med driftsmiddelets nedskrevne historiske kostnad (bokført verdi).

Eventuell gevinst eller tap, dvs. differansen mellom salgspris og driftsmiddelets bokførte verdi, påvirker ikke konsesjonærens IT_e .

6.2 Oppkjøp av hele nettselskaper, sammenslåinger.

Ved oppkjøp av hele nettselskaper eller ved selskapsmessige sammenslåinger legger NVE til grunn summen av IT_e for de konsesjonærene som er involvert:

$$IT_e = \sum_{i=1}^n IT_{e_i}$$

der n representerer antall konsesjonærer som er involvert. Ved behov for ny omsetningskonsesjon i forbindelse med endret nettorganisering må konsesjonssøknad være NVE i hende senest 2 måneder før ny nettorganisasjon er ment å tre i kraft.

Oppkjøp/ sammenslåinger skal ikke i seg selv medføre at den totale tillatte nettoinntekt øker. NVE skal informeres skriftlig av både kjøper og selger senest 3 uker etter at avtale er inngått om oppkjøpet/ sammenslåingen og konsekvensene for tillatt inntekt i eget nett. NVE vil ut i fra den skriftlige

orienteringen endre tillatt inntekt i eget nett for både kjøper og selger med virkning fra og med det år hvor oppkjøpet/ sammenslåingen skjer.

6.3 Avvik mellom tariffområde og konsesjonærens eget nett

Nettorganisering og nettinndeling på tvers av eierskap til nettet kan medføre at det faktiske tariffområdet ¹ kan avvike fra konsesjonærens eget nett ved:

- utleie/ innleie av nettanlegg til en annen konsesjonær som står for tariffering og avregning av det samlede nettet
- etablering av fellesnett ².

Etableringen av fellesnett eller utleie/ innleie av anlegg skal ikke medføre at den samlede tillatte nettinntekt innenfor nettområdet øker.

Operatør, dvs. den juridiske enhet som står for tarifferingen av nettet, må ha omsetningskonsesjon. For at operatører av fellesnett skal kunne tariffere nettjenester må eventuell søknad om omsetningskonsesjon være NVE i hende senest 3 måneder før fellesnettet er ment å tre i kraft.

Ved etablering av fellesnett påvirkes netteiers IT_e ved at nettap knyttet til de nettanlegg som tariffes av en annen konsesjonær overføres tariffende konsesjonærs IT_e . Konsesjonærene må selv bli enige om nettapets størrelse i MWh. Når konsesjonærene er blitt enige om det nettap i MWh som skal overføres, skal NVE orienteres senest innen 3 uker fra det tidspunkt enighet er oppnådd.

Konsesjonæren har ansvaret for å fordele sin IT_e på nettnivåer slik at kostnadsfordelingen skjer ut i fra objektive og dokumenterbare kriterier. Konsesjonær må overfor operatør av fellesnettet kunne dokumentere og redegjøre for den andelen av IT_e som skal betales gjennom fellesnettet. Den andelen av IT_e som netteier får via fellesnettet skal være utarbeidet på grunnlag av objektive og dokumenterbare kriterier. Operatør kan kreve at denne dokumentasjonen er attestert av revisor.

Ved etablering av fellesnett vil operatøren som tariffansvarlig avregne kostnadene ved overliggende/ tilgrensende nett samt nettap. Operatør står ansvarlig for å etablere en ramme for nettap i fellesnettområdet, benevnt NT_f , basert på den samme tapsprisen som NVE legger til grunn.

Operatøren skal i samarbeid med involverte konsesjonærer sørge for at de involverte konsesjonærenes IT_e justeres ned med et beløp som tilsvarer de berørte konsesjonærenes andel av NT_f , dvs den samlede rammen for nettap i fellesnettområdet. Operatørs NT_f samt endringen i den enkelte

¹ Nettområde med felles overføringstariff og måling/ avregning.

² Flere konsesjonærer utgjør et felles tariffområde med en ansvarlig operatør.

netteiers IT_e skal meddeles NVE senest 3 uker etter at enighet mellom netteiere og operatør er oppnådd. NVE vil på dette grunnlag foreta nødvendige endringer i IT_e og NT_f .

NVE vedtar på grunnlag av p_f , jf pkt. 4.1.2, en justert ramme for nettap i fellesnettområdet, NT_{f*} . NT_{f*} meddeles operatøren i februar måned året etter reguleringsåret.

Operatør skal utarbeide eget resultatregnskap for tariffområdet. Resultatregnskapet skal gå i økonomisk balanse, og skal vise følgende oppstilling:

Inntekter	Kostnader
Tariffinntekter	Kostnader ved nettap, NT_{f*}
	Kostnader ved kjøp av overføringstjenester
	Kostnader ved innleie av anlegg, pr anleggseier
	(Administrasjonskostnader)
Mer/ mindreinntekt	

Samlet tariffinntekt skal tilsvare sum kostnader slik det framkommer av resultatoppstillingen ovenfor. Mer-/ mindreinntekt som oppstår i operatørens regnskap skal behandles som beskrevet under pkt. 4.4. Mer-/ mindreinntekten skal ikke videreføres til de involverte konsesjonærene (netteierne), men håndteres av operatøren.

Deltagende netteiere i fellesnettet må dekke eventuelle merkostnader hos operatøren utover det resultatoppstillingen ovenfor tilsier. Dersom kostnadene slik de framkommer i operatørens regnskap blir høyere enn det retningslinjene tillater, må differansen dekkes av de involverte konsesjonærenes (netteiernes) IT_e .

NVE avgjør om og når operatørens ramme kan utvides til å omfatte andre typer kostnader. Dette forutsetter at de involverte konsesjonærenes IT_e reduseres tilsvarende.

For eksisterende godkjente fellesnett vil operatøren tildeles en tillatt inntekt - IT_e^0 - som omfatter nettap og administrasjonskostnader.

Twister vedrørende tariffspørsmål mellom nettkunden og operatør av nettområdet behandles av NVE etter forskriftens § 4-4 b), 7.ledd. NVE forholder seg dermed til operatøren.

Det vises for øvrig til kap. 4.2.

7. KRYSSUBSIDIERING

Konsesjonær skal ikke belaste nettvirksomheten med kostnader som er knyttet til konkurranseutsatt virksomhet. Likeledes er det ikke tillatt å føre inntekter som knytter seg til nettvirksomheten over på konkurranseutsatte virksomhetsområder.

8. REGNSKAPSRAPPORTERING OG -KONTROLL

I medhold av forskriften til energiloven § 4-4 bokstav a, annet ledd om vilkårene for omsetningskonsesjon gir NVE retningslinjer for regnskapsrapportering. NVE gjennomgår årlig konsesjonærenes rapportering til NVE for å kontrollere at inntektsgrunnlaget for salg av netttjenester er i overensstemmelse med retningslinjene.

9. PÅLAGT ENØK-VIRKSOMHET

Kostnader ved lovpålagt enøk-virksomhet kan dekkes inn gjennom et påslag på overføringstariffen, dvs utover IT_t . Det vises til egne retningslinjer for enøk-virksomheten. Regnskapsmessig skal kostnader og inntekter knyttet til enøk-virksomheten føres under resultatenheten «Øvrig virksomhet».

10. STATSSTØNAD

For konsesjonærer som har mottatt statsstønad gjelder generelt at IT_e fastsettes som for øvrige konsesjonærer. For konsesjonærer som har mottatt betydelig statsstøtte i tidligere år, vil en justering av IT_e bli vurdert på individuelt grunnlag.

11. INFORMASJONSPLIKT

Konsesjonær har på forespørsel plikt til å informere andre konsesjonærer, faktiske og potensielle kunder og NVE om forhold som berører inntektsgrunnlaget for salg av netttjenester.

12. SPESIELLE FORHOLD

NVE kan ta opp til behandling og vurdere endringer i konsesjonærens IT_e dersom spesielle forhold tilsier dette. Dersom myndighetene pålegger tiltak som medfører kostnader ut over det som ligger til grunn i total tillatt inntekt, kan NVE øke tillatt inntekt på grunnlag av en individuell vurdering.

13. DEFINISJONER

Nedenfor følger en forklaring på de viktigste begrepene som omtales i retningslinjene:

Initiell tillatt inntekt i eget nett: Konsesjonærens årlige tillatte inntekt i eget nett, dvs eksklusive kostnader ved eksternt kjøp av overføringstjenester. Initiell tillatt inntekt i eget nett er basert på en antatt pris på nettapet.

Justert tillatt inntekt i eget nett: Konsesjonærens årlige tillatte inntekt i eget nett, dvs eksklusive kostnader ved eksternt kjøp av overføringstjenester. Justert tillatt inntekt i eget nett er basert på en faktisk pris på nettapet, slik denne prisen fastsettes av NVE.

Total tillatt inntekt: Justert tillatt inntekt i eget nett tillagt kostnader ved eksternt kjøp av overføringstjenester

Bokført kapital: Nedskrevet historisk kostnad av faktiske nettinvesteringer tillagt 1% for netto arbeidskapital. Bokført kapital beregnes som et gjennomsnitt over året.

Faktisk tapspris: den realiserte tapsprisen definert ved gjennomsnittlig systempris i NordPools spotmarked over året.

Avkastning: Driftsresultat/ bokført kapital. Driftsresultatet er gitt ved total tillatt inntekt fratrasket årets netto nettkostnader.

Merinntekt: Faktisk nettinntekt fratrasket total tillatt nettinntekt, der den faktiske nettinntekten overstiger total tillatt nettinntekt

Mindreinntekt: Faktisk nettinntekt fratrasket total tillatt nettinntekt, der den faktiske nettinntekten er mindre enn total tillatt nettinntekt

Nettnivå: Med **nettnivåer** menes i disse retningslinjene, sentral-, regional- og distribusjonsnett.

Sentralnett: er de til enhver tid gjeldende nettanlegg som gjennom enkeltvedtak av NVE er definert som sentralnett.

Regionalnett: er de nettanlegg som ikke omfattes av sentral- eller distribusjonsnett.

Distribusjonsnett: er de nettanlegg som omfattes av en områdekonsesjon.

Leverert energi er summen av målt energiuttak til sluttbruker pluss målt utmating til tilgrensende nettnivå (sentral-, regional-, og distribusjonsnett) og tap i eget nett.

En reduksjon av sum målt leverert energi til sluttbruker regnes ikke som negativ økning i leverert energi.

Redusert utmating til tilgrensende nettnivå, pr. målepunkt, regnes ikke som negativ økning i leverert energi.

Effektivitetskrav: NVEs årlige krav til effektivisering av nettvirksomheten. Effektivitetskravet består av en generell og en individuell komponent.

Konsumprisindeks, KPI: Statistisk sentralbyrås oppdaterte prognoser for utvikling i konsumprisindeksen. KPI benyttes til å justere tillatt inntekt for generell prisstigning.

NVE-renten: Referanserente for årlig avkastning ved effektiv drift.

Risikofri rente: Renten på en statsobligasjon med mellomlang rentebinding, beregnet som et gjennomsnitt av de 9 siste noteringene.

Maksimumsavkastning: Maksimal tillatt avkastning beregnet som et aritmetisk gjennomsnitt over perioden 1998-2001.

Minimumsavkastning: Minimumsgrense for avkastning beregnet som et aritmetisk gjennomsnitt over perioden 1998-2001.

Konsesjonær: Med konsesjonær menes i disse retningslinjene innehaver av omsetningskonsesjon.

Netteier: Med netteier menes i disse retningslinjene en omsetningskonsesjonær som eier nettanlegg.